

Παραδείγματα κριτηρίων για τρίωρη γραπτή δοκιμασία

Παράδειγμα 1ο

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: .....

ΤΑΞΗ: ..... ΤΜΗΜΑ: .....

ΜΑΘΗΜΑ: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Δ. Σολωμού, «Ελεύτεροι Πολιορκημένοι»

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ: .....

1. Σχεδιάσμα Γ', απόσπασμα 2

*Έργα και λόγια, στοχασμοί, - στέκομαι και κοιτάζω -
Λούλουδα μύρια, πούλουδα, που κρύβουν το χορτάρι,
Κι άσπρα, γαλάζια, κόκκινα καλούν χρυσό μελίσι.
Εκείθε με τους αδελφούς, εδώθε με το χάρο. -
Μες στα χαράματα συχνά, και μες στα μεσημέρια,
Και σα θολώσουν τα νερά, και τ' άστρα σα πληθύνουν,
Ξάφνου σκιρτούν οι ακρογιαλιές, τα πέλαγα κι οι βράχοι.
“Αραπιάς άτι, Γάλλου νους, βόλι Τουρκιάς, τόπ' Άγγλου!*

*Πέλαγο μέγα πολεμά, βαρεί το καλυβάκι·
Κι αλιά! Σε λίγο ξέσκεπα τα λίγα στήθια μένουν·
Αθάνατη 'σαι, που ποτέ, βροντή, δεν ησυχάζεις;”
Στην πλήρη, που σκιρτά, γυρτός, τούτα 'π' ο ξένος ναύτης.
Δειλιάζουν γύρου τα νησιά, παρακαλούν και κλαίνε,
Και με λιβάνια δέχεται και φώτα τον καημό τους
Ο σταυροθόλωτος ναός και το φτωχό ξωκλήσι.
Το μίσος όμως έβγαλε και κείνο τη φωνή του:
“Ψαρού, τ' ακίστρι π' άφησες, αλλού να ρίζεις άμε”.*

*Μες στα χαράματα συχνά, και μες τα μεσημέρια,
Κι όταν θολώσουν τα νερά, κι όταν πληθύνουν τ' άστρα,
Ξάφνου σκιρτούν οι ακρογιαλιές, τα πέλαγα κι οι βράχοι.
Γέρος μακριά, π' απίθωσε στ' ακίστρι τη ζωή του,
Το πέταξε, τ' αστόχησε, και περιτριγυρνώντας:
“Αραπιάς άτι, Γάλλου νους, βόλι Τουρκιάς, τόπ' Άγγλου!*

*Πέλαγο μέγ' αλίμονον! βαρεί το καλυβάκι·
Σε λίγην ώρα ξέσκεπα τα λίγα στήθη μένουν·
Αθάνατή 'σαι, που, βροντή, ποτέ δεν ησυχάζεις;
Πανερημιά της γνώρας μου, θέλω μ' εμέ να κλάψεις”.*

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποια στοιχεία συνδέουν αυτό το απόσπασμα με το πολιορκημένο Μεσολόγγι και γενικότερα με την επανάσταση του 1821;

.....
.....

Μονάδες 15

2. Τι παρατηρείτε ως προς τη μορφή (γλωσσική και στιχουργική) αυτού του αποσπάσματος;

.....
.....

Μονάδες 20

3. «<Το Μεσολόγγι> έχει φτάσει να γίνει τ' αδιάκοπο μέλημα όλου του κόσμου· ο καθένας το συλλογίζεται και αστοχάει κάθε άλλη δουλειά της ζωής του». Επιβεβαιώνεται η ερμηνεία αυτή από το κείμενο; Εξηγήστε γιατί, παραπέμποντας στα ανάλογα χωρία.

.....
.....

Μονάδες 20

4. Να αναπτύξετε τα θέματα που τίγονται στους τέσσερις πρώτους στίχους.

.....
.....

Μονάδες 25

5. Δ. Σολωμού, «Ύμνος εις την Ελευθερίαν» (στροφές 10, 11 και 12)

Μοναχή το δρόμο επήρες,

Εξανάλθες μοναχή·

Δεν είν' εύκολες οι θύρες,

Εάν η χρεία τες κουρταλή.

Άλλος σου έκλαψε εις τα στήθια,

Άλλ' ανάσασιν καμιά·

Άλλος σου έταξε βοήθεια

Και σε γέλασε φρικτά.

Άλλοι, οιμέ! στη συμφορά σου

Οπού εχαίροντο πολύ,

*Σύρρε νάβρης τα παιδιά σου,
Σύρρε, ελέγαν οι σκληροί.*

Ο Δ. Σολωμός παρουσιάζει την Ελευθερία - Ελλάδα να ζητάει βοήθεια από τους ξένους για να αποτινάξει τον Τουρκικό ζυγό. Να αναπτύξετε με συντομία πώς αντιμετώπισαν οι ξένοι αυτό το αίτημα της Ελλάδας.

.....
.....
.....

Μονάδες 20

Παράδειγμα 2ο

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: .....

ΤΑΞΗ: ..... ΤΜΗΜΑ: .....

ΜΑΘΗΜΑ: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Ανδρέα Κάλβου, «Εις Αγαρηνούς» (στροφές α' - ιβ')

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ: .....

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Ποια αντίληψη του Κάλβου για το θείο διαφαίνεται στις στροφές α' - ε' της ωδής «Εις Αγαρηνούς»;

.....
.....

Μονάδες 15

2. Η γλώσσα του Κάλβου θεωρείται ιδιότυπη και εντυπωσιακή. Να σχολιάσετε την άποψη αυτή με βάση το εξεταζόμενο απόσπασμα.

.....
.....

Μονάδες 20

3. Με ποια εκφραστικά μέσα παρουσιάζει το ήθος των τυράννων ο ποιητής στις στροφές η', θ', ι';

.....
.....
Μονάδες 20

4. Να σχολιάσετε το νόημα των στροφών ια' - ιβ'.

.....
.....
Μονάδες 25

5. **Ανδρέα Κάλβου, «Εις Χίον»**

ΙΒ

*«Στεναζούσης νυχτός
Και του βαθέως άδου
Τρομεραί θυγατέρες
Εσάς φωνάζω, εσάς
Τας Εριννύας. (...)¹*

ΙΔ

*Τρέζατε· εδώ τον θόρυβον
Των μεγάλων περύγων
Φέρετ' εδώ· κυττάζατε,
Σκληράν σας δείχνω κ' άνανδρον
Καρδίαν τυράννου.*

ΙΕ

*Τας λαμπάδας αυτού
Τινάζατε, αυτού ρίψατε
Βροχήν πεπυρωμένην,
Αυτού Εριννύες πετάζατε
Χιλίας εχίδνας.»*

Να συνδέσετε από πλευράς περιεχομένου τις παραπάνω στροφές από την ωδή «Εις Χίον» του Α. Κάλβου με την ωδή «Εις Αγαρηνούς».

.....
.....
.....
Μονάδες 20

Παράδειγμα 3ο

---

¹ Γυναικείες θεότητες της αρχαιότητας που καταδίωκαν τους άδικους (ιδιαίτερα τους μητροκτόνους).

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: .....

ΤΑΞΗ: ..... ΤΜΗΜΑ: .....

ΜΑΘΗΜΑ: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Κ.Π. Καβάφη, «Νέοι της Σιδώνας 400 μ.Χ.»

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ: .....

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Ποιες πληροφορίες περιέχει το ποίημα για το επίγραμμα του Αισχύλου; Τι τονίζει το επίγραμμα αυτό;

.....
.....

Μονάδες 15

2. Σε ποιο χώρο και χρόνο τοποθετεί ο ποιητής όσα διαδραματίζονται στο ποίημα; Γιατί νομίζετε ότι επιλέγεται ο συγκεκριμένος τόπος και χρόνος;

.....
.....

Μονάδες 20

3. Ποια είναι τα γνωρίσματα της ποιητικής τέχνης του Κ. Καβάφη; Αναφερθείτε σε συγκεκριμένους στίχους του ποιήματος.

.....
.....

Μονάδες 20

4. Πώς κρίνετε τις απόψεις του νέου της Σιδώνας; Συμφωνείτε μαζί του; (Να αιτιολογήσετε τη γνώμη σας).

.....
.....

Μονάδες 25

5. **Κ. Καρυωτάκη, «Όλοι μαζί...»**

Όλοι μαζί κινούμε, συρφετός,

*γυρεύοντας ομοιοκαταληξία.
Μια τόσο ευγενικά φιλοδοξία
έγινε της ζωής μας ο σκοπός.*

*Αλλάζουμε με ήχους και συλλαβές
τα αισθήματα στη χάρτινη καρδιά μας,
δημοσιεύουμε τα ποιήματά μας
για να τιτλοφορούμεθα ποιητές.*

«Ελεγεία και Σάτιρες» (1927)

Πώς βλέπει τη σχέση τέχνης και ζωής ο ποιητής Κ. Καρυωτάκης στο παραπάνω απόσπασμα;

.....
.....
.....

Μονάδες 20